

Záróvizsga témakörök
tanulóiraikat 2017 szeptemberében, illetve 2017 szeptember
után megkezdő, 2020-ban záróvizsgázó Andragógia MA szakos
hallgatók részére

A záróvizsga annak felmérésére és értékelésére irányul, hogy **a hallgató elérte a kitűzött tanulási eredményeket, képes a megtanult ismereteket és elsajátított kompetenciákat a gyakorlatban hatékonyan alkalmazni, képes a felnőttképzési tevékenységrendszer szakszerű működtetésére.**

A záróvizsga feladatok nem egyetlen tantárgyhoz kötődnek, több tantárgy ismeretanyagának együttes alkalmazására épülnek. Elvárás, hogy a hallgató komplex módon, ugyanakkor egyéni megközelítésben, a saját munkájához, tapasztalatához kapcsolódóan (is) adjon számot tudásáról, tudásalkalmazási képességéről.

Az Andragógia MA záróvizsga két részből áll:

1. **Diplomadolgozat szóbeli védése előre elkészített ppt vagy prezi formátumú bemutatóval 10 perces időtartamban** (témafelvetés, dolgozat felépítése, kutatási módszerek, legfontosabb eredmények, következtetések, javaslatok – a dolgozat témájától függően, válaszok a korábban kézhez kapott opponensi kérdésekre).

2. **Szóbeli felelet komplex záróvizsga tétel sor/feladatsor alapján**

A záróvizsga feladatsor – 3 témakörbe csoportosítva – 20 tételt tartalmaz. **A 20 tételből 5 tételt kell kiválasztania a hallgatónak. Mind a három témakörből kell választani tételeket.** A kiválasztott 5 tételről a témavezetőt tájékoztatni kell legkésőbb a diplomadolgozat leadásának határidejéig, illetve a választott tételek számát a hallgatónak fel kell vezetnie a diplomadolgozati konzultációs lapra.

Az „A” tételek az elméleti ismeretek szintetizálására épülnek. Az elméleti tételek kifejtésének az egyes témakörökből elsajátított elméleti és gyakorlati ismeretekre és hallgatói önreflexióra kell épülnie. A tanult fogalmak, szakkifejezések, elméletek, modellek stb. ismertetésén és alkalmazásán túl a hallgatónak azt is be kell mutatnia, hogy az adott témakörökből tanultakat hogyan tudja alkalmazni a munkájában, szakmai tevékenységei során (munkájához, közéleti aktivitásához, kötelező szakmai gyakorlatához, kutatómunkájához stb. kapcsolódóan). Az elméleti jellegű témakörök esetében az önreflexió irányulhat a hallgató attitűdjében vagy autonómiájában bekövetkezett változásokra is.

A „B” tételek az Andragógia MA szakon tanult ismeretanyag komplex gyakorlati alkalmazási képességének vizsgálatára

irányul. A „B” tétel esetében – a záróvizsgát megelőzően – egy komplex feladatot (pl. programtervet, projekttervet, képzési programot, minőségbiztosítási dokumentumot stb.) kell kidolgoznia a hallgatónak a tételben megadott szempontok és kritériumok alapján. A kihúzott tételhez kapcsolódó, előzetesen kidolgozott feladatot a záróvizsgán a bizottság rendelkezésére kell bocsátani, illetve szóban szakszerűen be kell mutatni és szakmailag indokolni kell.

A komplex szóbeli felelet időtartama kb. 15-20 perc, felkészülési idő 30 perc.

Feladatsor:

Témakör: Felnőttképzési menedzsment, projektmenedzsment, minőségbiztosítás, kutatómódszertan

1.A.) Jellemezze a mai magyar munkaerő-piacot! (A feladat nem a munkaerőpiacra vonatkozó elméleti ismeretek felmondása, hanem aktuális statisztikai adatok és információk alapján az aktivitás, a kereslet, kínálat, a területi különbségek, jövedelemszint stb., valamint a fontosabb tendenciák bemutatása.)

1.B.) Dolgozzon ki egy felnőttképzést folytató intézmény tevékenységének önértékelésére vonatkozó eljárást tartalmazó minőségirányítási dokumentumot! A hatályos felnőttképzési jogi szabályozás alapján határozza meg az önértékelés célját, gyakoriságát, területeit, módszereit!

2.A.) A humántőke elmélet alapján mutassa be, miért tekinthető a tanulás-képzés beruházásnak az egyének, a munkáltatók és az állam szempontjából! Aktuális statisztikai adatok alapján mutassa be a különböző iskolai végzettséggel rendelkezők jövedelemszintjét, aktivitási és munkanélküliségi rátáját! Konkrét példák alapján térjen ki a felnőttkori tanulás egyéni, gazdasági és társadalmi hasznára!

2.B.) Ön egy felnőttképzéssel (is) foglalkozó intézményben dolgozik. Újonnan indult képzésük első csoportja kerül beiskolázásra. A

képzésükben résztvevők elégedettségét szeretnék mérni, valamint a képzés során szerzett tapasztalatokat, tanulságokat összegyűjteni azzal a céllal, hogy megalapozottan tudjanak dönteni újabb tanfolyam(ok) indításáról és ahhoz szükséges változtatásokról. Tervezze meg a kutatás folyamatát, lépéseit úgy, hogy különös hangsúlyt helyez az alkalmazható módszerek bemutatására, az időzítés kérdésére és a felmerülő jogi, etikai valamint praktikus követelményekre!

3.A.) Saját példáján keresztül mutassa be a motiváció jelentőségét a munkavégzésben/tanulásban. (Munkatapasztalattal rendelkező hallgatók a munkavégzés, mások a tanulás során tapasztalt motiváló és demotiváló tényezőket vegyék számba, és vessék össze a tanult motivációs elméletekkel. Vezetői pozícióban dolgozó hallgatók a vezetői tapasztalataikról is beszámolhatnak a tanult motivációs elméletekből kiindulva.)

3.B.) A feladat egy oktatási projektterv kidolgozása (célok, érintettek meghatározása, ütemterv, erőforrás-terv, költségterv, kockázati terv készítése). A projekttervnek egy konkrét település munkaerő-fejlesztésére kell irányulnia. Tényekkel mutassa be a település munkaerővel kapcsolatos problémáit (pl. munkanélküliség, munkaerő-hiány, alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők nagy száma, hátrányos helyzetű, inaktív társadalmi csoportok) és a projekt szakmai tartalmát ennek megfelelően határozza meg!

4.A.) Válasszon ki egy tetszőleges hivatást/munkakört – olyat, amelynek szakmai tartalmát, feladatait, jellemzőit kellően ismeri –, és számoljon be arról, milyen kompetenciák meglétét vizsgálná az adott hivatás/munkakör esetében a munkaerő-kiválasztás során! Térjen ki arra is, miért a felsorolt kompetenciákat tartja fontosnak, és arra is, milyen módszerrel vizsgálná azok meglétét a potenciális munkavállalóknál!

4.B.) Tervezzen meg egy képzést fogyatékossgal élő és/vagy megváltozott munkaképességű és/vagy hátrányos helyzetű felnőttek részére, akik legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkeznek! A projekt helyzetelemzésében térjen ki arra, hogy feltehetően milyen okok miatt voltak sikertelenek ezek az emberek a korábbi iskolai tanulmányaik során. A projekttervben kiemelten fókuszáljon a toborzásra, illetve a lemorzsolódás megelőzésére!

5.A.) Válasszon ki egy olyan munkahelyi vagy iskolai projektet, amelyikben részt vett, és értékelje a tervezést és a megvalósítást a tanult értékelési szempontok alapján!

5.B.) Ön egy felnőttképzési intézmény vezető állású munkatársa. Mutasson be egy Ön által kidolgozott olyan projekttervet, esélyegyenlőségi stratégiát, melynek célja, hogy a szervezeti kultúrában értéként jelenjen meg a sokszínűség és annak menedzselése! Prezentálja az intézménye lépéseit az inkluzív felnőttképzési intézménnyé válás felé, hogyan vállalhatnak szerepet a mindennapi működése során a diszkriminációmentesség, az egyenlő bánásmód és az egyenlő esélyek, a méltányosság előmozdításában.

6.A.) Válasszon ki egy olyan munkahelyi vagy iskolai projektet, amelyikben részt vett, és mutassa be annak közvetlen és közvetett céljait (problémafa-célfa) és érintettjeit (érintett-térkép)!

6.B.) Készítsen javaslatot felnőttképzési tárgyú kutatási témákra vonatkozóan! Gondolja át, hogy melyek azok a területek a felnőttképzésben, amelyek tudományos kutatása indokolt lenne és a kutatási eredmények támogathatnák a felnőttképzési praxist és annak eredményességét. Legalább 5 kutatási témát vázoljon fel és mindegyik témát indokolja szakmailag, fogalmazza meg a téma relevanciáját és tényekkel támassza alá téma kutatásának indokoltságát!

7.A.) Fejtse ki az alap- az alkalmazott- és az akciókutatás lényegét, a köztük lévő különbséget és hozzon konkrét vagy hipotetikus példát azokra az andragógiai kutatások területéről. Milyen jogszabályi és etikai kötelezettségeknek, előírásoknak kell megfelelni egy felnőttképzési célú kutatás (illetve azzal kapcsolatos adatkezelés) esetén?

7.B.) Tervezzon meg egy olyan esélyegyenlőségi programot, mely célja egy hátrányos helyzetű csoport társadalmi integrációjának erősítése. A projektterv helyzetelemzéséből ki kell annak derülni, hogy a program egy valós település valós problémáira reagál. A program bemutatásakor érdemes hasonló helyzetek kezelésére kifejlesztett jó gyakorlatokat bemutatni, de ezek adaptálásának sajátosságairól, illetve az esetleges innovációkról is számot kell adni.

8.A.) Felnőttképzési kutatások esetén mikor – a kutatás(tervezés) mely fázisában – célszerű elkezdeni a tájékozódást? Milyen forrásokból lehet/érdemes előzetesen tájékozódni? Sorolja fel a tájékozódási források főbb típusait, röviden részletezze őket kiemelve azt, hogy milyen konkrét helyzetekben (témák, célok esetén) melyeket alkalmazná. Amennyiben tervezett vagy végzett már kutatást, mutassa be mindezt annak példáján!

8.B.) Válasszon egy felnőttképzési folyamatot a felnőttképzési minőségbiztosítási keretrendszerrel szülő 11/2020. (III.7.) Kormányrendelet alapján! Dolgozza ki az adott folyamatra vonatkozó eljárást és az eljáráshoz határozza meg legalább 3 indikátort, amelyek megfelelnek az indikátorokkal kapcsolatos elvárásoknak! Mutassa be a folyamatszabályozást!

Témakör: Felnőttképzés szabályozás, speciális célcsoportok

9.A.) Ismertesse a felnőttképzésről szülő 2013. évi LXXVII. törvény 2020. január 01-től hatályos változatának legfontosabb tartalmi elemeit, különös tekintettel az alábbiakra: törvény hatálya, felnőttképzési tevékenység folytatásának bejelentése és engedélyeztetése, képzési program, felnőttképzési szerződés, adatszolgáltatási kötelezettségek.

9.B.) Tervezzen meg és készítse elő kifejezetten fogyatékosággal élő felnőttek számára szülő képzéseket! Ismertesse, hogy milyen célcsoport-specifikus szempontokat, feltételrendszert kell figyelembe vennie az oktatásszervezés során, milyen stakeholderekkel kalkulálhat, valamint rendelkezésére állnak-e olyan hazai vagy EU-s források (pl.: EFOP, VEKOP), melyek többletbevételt generálhatnak az intézmény számára és esetlegesen biztosíthatják a felmerülő akadályok megszüntetésének lehetőségét, támogathatják a minél magasabb színvonalú megvalósítást és adott esetben az érintett résztvevő kedvezményes bekapcsolódását is lehetővé teszik.

10.A.) Egy konkrét példán keresztül elemezze a szakmai képzések rendszerét, azokra az intézményekre vonatkozóan, akik 2019. december 31-ig megszerezték az engedélyt 'A' képzési körre (OKJ szakmai képzések) Mutassa be az OKJ tartalmi jellemzőit, szakmai dokumentumait (SZVK, modulterkép)!

10.B.) Tervezzen meg felnőttképzésben dolgozó szakemberek számára egy olyan szemléletformáló képzést, mely hátrányos helyzetű társadalmi csoportok tagjaival történő együttműködésre készíti fel őket. Érveljen az inkluzív felnőttképzés mellett!

11.A.) Romológiai alapismereteit összegezve mutassa be a magyarországi cigányság történelmét, nyelvi és kulturális differenciáltságát, területi elhelyezkedését, megélhetési stratégiáit, közéleti szerveződéseit, s határozza meg létszámukat (definíciós

problematika)! A magyarországi cigányság általános bemutatásával párhuzamosan jellemezze egy tetszőlegesen kiválasztott település cigány közösségét is.

11.B.) Mutasson be egy Ön által készített, a szakmai és koherencia követelmények figyelembe vételével kidolgozott tetszőleges támogatott képzési programot! Mutassa be a képzési program fejlesztésének folyamatát, a felhasznált jogszabályokat és dokumentumokat, részletezze a képzési program tartalmi elemeit!

12.A.) Jellemezze a szegénységben élők iskolai életútjának sajátosságait, iskolai előmenetelükre ható rendszerszintű hátrányokat, a sikertelenségük okait. Kiemelten mutassa be a hátrányos helyzetű tanulókat sújtó oktatási szegregáció problémakörét! Mutasson be a problémák megoldását célzó hátránykompenzáló és deszegregációs programokat. Mind a problémakört, mind a kezelésükre hivatott programokat konkrét példákkal illusztrálja!

12.B.) Egy szabadon választott felnőttképzési tanfolyamhoz dolgozza ki és állítsa össze a kötelezően vezetendő dokumentumokat azokra az intézményekre vonatkozóan, akik 2019. december 31-ig megszerezték az engedélyt és eszerint folytatják képzéseiket, a felnőttképzés átmeneti rendelkezései szerinti jogi szabályozás figyelembevételével! Mutassa be a dokumentumok tartalmi követelményeit!

13.A.) Értelmezze a hátrányos helyzet fogalmát szocioökonómiai és szociokulturális megközelítésben egyaránt. Ismertesse az egyenlő bánásmód követelményének hazai jogi szabályozásának alapjait, a hátrányos megkülönböztetés, a védett tulajdonságok, a pozitív diszkrimináció, valamint az előnyben részesítés fogalmi kereteit.

13.B.) Készítsen egy praktikus segédletet azon felnőttképzést folytató intézmény kollégái számára, akik 2020. július 1. után új típusú engedélyezést kívánnak szerezni, amelyben a hatályos, a 2020. január 1-jét követő felnőttképzési jogi szabályozás alapján összefoglalja egy támogatott képzés hatósági engedélyeztetésével és indításával kapcsolatos szakmai feladatokat!

14.A.) Definiálja a fogyatékoság fogalmát a destruktív és pozitív attitűdök, felfogások mentén és az orvosi/medikális, a szociális, valamint emberi jogi modell megközelítésében. Ismertesse, hogy a hazai felnőttképzés rendszere 2001-től kezdődően, hogyan szabályozza és

közelíti meg a fogyatékossgal élő felnőttek egyenlő esélyű hozzáféréseinek kérdéseit a felnőttképzés területén. Fejtse ki az oktatási-képzési célú tevékenységrendszer jelentőségét a foglalkozási rehabilitáció szempontjából, a fogyatékossgal élő személyek és a megváltozott munkaképességű emberek munkaerő-piaci (re)integrációjának támogatásában betöltött szerepét.

14.B.) Készítsen ismeretterjesztő prezentációt a hazai és európai demográfiai trendekéről, valamint a demográfiai változások okozta oktatási és képzési igényekről. Közérthetően mutassa be az aktív öregedés fogalmát, az ageizmust és térjen ki az idősök tanulási és szociális jellemzőire, az időskori tanulás néhány aspektusára.

VAGY

14.B.) Készítsen el és mutasson be egy eseteírást, melyben andragógiai szakmai céljai támogatásához a mentálhigiénés megközelítést alkalmazza.

Témakör: Tanulási – tanítási stratégiák

15.A.) Ismertesse a felnőtt tanítási-tanulási folyamat jellemzőit, didaktikai és metodikai specifikumait – a felnőttkori tanulás jellemzői, a felnőtt tanítási tanulási folyamat sajátosságai és specifikus szempontjai a tanulástámogatás megtervezéséhez, a pedagógiai és andragógiai megközelítés különbözőségei, a felnőttoktató szerep kompetenciái, egy felnőttoktatói szerep kiválasztása és az ebben szerzett gyakorlati tapasztalatok bemutatása, további egyéni andragógiai kompetencia-fejlesztési célok meghatározása.

15.B.) Mutasson be egy olyan óratervet (amennyiben pedagógus, akkor a tantárgyához kapcsolódóan, amennyiben nincs pedagógusi végzettsége, akkor az andragógiai tanulmányaihoz kapcsolódó témakörben), amely a konstruktivista pedagógiára épül, felépítésében is alkalmazza az elméletet és beépíti a kooperatív módszereket.

16.A.) Értelmezze a felnőtt tanítási-tanulási folyamat mentálhigiénés megközelítését – mi a mentálhigiéné, mi az andragógus mentálhigiénés szerepe, egy konkrét eset bemutatásával ismertesse a mentálhigiénés megközelítés gyakorlati alkalmazását az andragógus szakmai szerepéből.

16.B.) Készítse el és mutassa be egy andragógiai pályatanácsadás tervét – képzési/fejlesztési célok, innovatív módszerek, eszközök (ha vannak andragógus szerepben saját-élményű tapasztalatai ezek tükrében).

17.A.) Értelmezze az élethosszig tartó tanulás folyamatában az andragógus és az andragógia szerepét a pályorientációban, pályatanácsadásban, karriertervezésben – a pályatanácsadás eszközei és működésük a gyakorlatban, mutassa be hogyan alkalmazza a pályatanácsadás eszközeit, módszereit egy konkrét andragógiai esetben.

17.B.) Mutasson be egy negatív csoportjelenséget, amellyel egy felnőttcsoportban találkozott, és amely akadályozta a csoport eredményes működését. A csoportdinamikai jelenségekről tanultak alapján elemezze a helyzet okait. Dolgozzon ki és mutasson be egy csoportépítő vagy konfliktuskezelő tréning-gyakorlatot a probléma kezelésére.

VAGY

Készítsen portfóliót, amelyben a 160 órás kötelező szakmai gyakorlata alapján bemutatja és dokumentálja az andragógus szakemberré válás folyamatát, állomásait, kitér az egyéni fejlődés, az előrehaladás, a kompetenciák, a tanulási-tanítási folyamat fejlődési állomásainak bemutatására.

18.A.) Hasonlítsa össze a tanulással, tanítással kapcsolatos paradigmákat abban a tekintetben, hogy melyik paradigmának mi az ismeretelméleti alapja, milyen a pedagógiai eljárásoknak a logikája, melyek a pedagógiai eljárásokat meghatározó alapelvek, illetve a különböző paradigmák hogyan értelmezik a tanulási folyamatot.

18.B.) Mutassa be a Felnőttképzési referens (Azonosító szám: SzPk-00086-16-03 4 03 3 /1) felnőttképzési szakmai programkövetelmény szakmai és személyes kompetencia követelmény leírását. Indokolja a programkövetelvényben leírtak létjogosultságát, a felnőttképzési referens és általában a felnőttképzési szakember/andragógus szerepének fontosságát a Life Long Learning folyamatában.

VAGY

18.B.) Mutasson be egy pedagógusok/andragógusok szakmai és/vagy személyes kompetenciáit fejlesztő képzési programot.

19.A) Értelmezze a tanulási folyamatot, mint konstrukciót, és az értelmezésében használja az alapfogalmakat (innátizmus, konstruálás elve, deduktivitás elve, szubjektivizmus elve, aktivitás elve, differenciálás elve).

19.B.) Mutassa be egy önállóan, felnőtt célcsoport számára kidolgozott képzési terve innovatív didaktikai és metodikai tervét – célcsoport jellemzői, képzési/fejlesztési célok, módszerek, eszközök, forgatókönyv (ha vannak andragógus szerepben saját-élményű tapasztalatai ezek tükrében).

20.A.) Értelmezze a fogalmi váltást, mint belső folyamatot, illetve azokat a pedagógiai eljárásokat, amelyek lehetővé teszik annak bekövetkezését. Térjen ki az előzetes tudás fogalmára és szerepére a konstruktivista tanuláselméletekben.

20.B.) Dolgozzon ki egy szabadon választott modulhoz/képzési tartalomhoz egy előzetes tudás/kompetencia felmérésére és értékelésére alkalmas mérőeszközt és értékelési útmutatót! Mutassa be a fejlesztés folyamatát, ismertesse a mérőeszköz sajátosságait, az alkalmazott feladattípusokat, a jószágmutatóknak való megfelelést!